

Verdachtenpopulatie arrondissementsparket Arnhem 1996

Amsterdam, 24 februari 1998

Nijs Lagerweij
Mireille Geldorp

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Algemene gegevens 1996	5
2.1	Persoonskenmerken	5
2.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	8
3	Recidivisten en beginners	13
3.1	Persoonskenmerken	13
3.2	Opgehelderde delicten	15
4	Jeugd van 12 tot en met 17 jaar	17
4.1	Persoonskenmerken	17
4.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	19
4.3	Opgehelderde delicten	20
5	Allochtonen	21
5.1	Persoonskenmerken	21
5.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	23
5.3	Opgehelderde delicten	24
6	Gewelddelicten	25
6.1	Persoonskenmerken	25
6.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	26
6.3	Opgehelderde delicten	27
	Bijlagen	29
Bijlage 1	Onderzoeksverantwoording	30
Bijlage 2	Gehanteerde begrippen	32
Bijlage 3	Indeling naar delicten	33
Bijlage 4	Aanvullende tabellen	35

1 Inleiding

De politie hanteert voor operationele doeleinden een geautomatiseerd verdachtenbestand, HKS genaamd. In principe is dit bestand niet bedoeld om statistische informatie te genereren. Voor beleidsdoeleinden van bijvoorbeeld de korpsleiding en de arrondissementsparketten is statistische informatie echter juist van vitaal belang. In het kader van het project Gegevensarchitectuur is in opdracht van het College van Procureurs-Generaal onderzocht in hoeverre HKS toegankelijk en bruikbaar gemaakt kan worden om statistische beleidsinformatie te leveren.

Het is mogelijk gebleken om HKS-gegevens op te schonen en vervolgens om te zetten in een SPSS-bestand¹, waarna elke gewenste statistische bewerking kan worden toegepast. De resultaten van een eerste proeve hebben betrekking op HKS-gegevens over 1995 uit de politieregio Hollands-Midden en zijn te vinden in een eerdere publicatie². Hierbij is duidelijk geworden dat nauwe samenwerking tussen onderzoeksbureau en HKS-deskundigen belangrijk is bij de totstandkoming van een dergelijk product.

In deze rapportage wordt de verdachtenpopulatie beschreven van het arrondissementsparket. De gegevens zijn afkomstig van de afdeling HKD van de politie Gelderland Midden en hebben betrekking op het jaar 1996.

Leeswijzer

De rapportage is als volgt opgebouwd: Hoofdstuk 1 is een inleiding op het onderzoek en bevat een leeswijzer. Hoofdstuk 2 biedt een algemene beschrijving van de verdachten waarvoor in 1996 een oplossingsverbaal werd aangemaakt en de delicten die hen worden aangerekend. De hoofdstukken 3, 4 en 5 richten zich op specifieke verdachtengroepen, achtereenvolgens recidivisten, minderjarigen en allochtonen. Hoofdstuk 6 'zoomt' ten slotte in op een aantal geweldsmisdrijven.

In bijlage 1 wordt beschreven op welke wijze de onderzoeksgegevens zijn verkregen en welke consequenties de gevolgde procedure heeft voor de interpretatie van de gegevens.

De in deze rapportage gehanteerde begrippen sluiten zoveel mogelijk aan bij de terminologie zoals die door de politie wordt gehanteerd, zodat informatie direct te herleiden is naar gegevens uit HKS. Om het leesgemak te vergroten worden hier en daar echter ook andere termen gebruikt. In bijlage 2 worden de gebruikte begrippen toegelicht. In bijlage 3 wordt vermeld welke strafrechtartikelen worden aangeduid met de delictomschrijvingen.

Het is mogelijk dat sommige tabellen in dit rapport niet optellen tot een totaal van exact 100%. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat alle percentages worden afgerond tot hele getallen.

Noot SPSS is een toonaangevend softwarepakket voor statistische analyses.
Noot 'De ongekende mogelijkheden van HKS, een voorbeeld', R. van Overbeeke, M. Geldorp en K. Loef, Van Dijk, Van Soomeren en Partners, Amsterdam, maart 1997.

Verder wordt in tabellen met percentages onderscheid gemaakt tussen percentages die door afronding op 0 uit komen en percentages die op 0 uitkomen omdat geen enkele persoon in de betreffende categorie valt. In het eerste geval staat in de tabel een 0, in het tweede geval een -.

Alle gegevens in dit rapport hebben, tenzij nadrukkelijk anders vermeld, betrekking op delicten en verdachten, waarvoor in 1996 binnen de regio Gelderland Midden een oplossingsverbaal is opgemaakt.

2 Algemene gegevens 1996

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van alle verdachten waarmee het parket in 1996 te maken kreeg, alsmede van de delicten die deze groep wordt aangerekend.

2.1 Persoonskenmerken

Voor de 12.745 strafbare delicten waarvoor in 1996 binnen de regio Gelderland Midden een oplossingsverbaal is opgemaakt, zijn in totaal 5.047 verdachten doorgestuurd naar het parket. In deze paragraaf worden een aantal achtergrondkenmerken van deze personen beschreven.

Tabel 2.1

Sekse van verdachten in 1996

	abs.	%
man	4.159	82
vrouw	888	18
totaal	5.047	100

De meerderheid van de verdachten is man; 18% is vrouw.

Tabel 2.2

Leeftijd van verdachten in 1996

	abs.	%
12-17 jaar	817	16
18-24 jaar	1.297	26
25-39 jaar	1.938	38
40-64 jaar	917	18
65 jaar en ouder	78	2
totaal	5.047	100

De grootste groep verdachten is tussen de 25 en 39 jaar oud. 26% van de verdachten is jonger dan 25 jaar.

Tabel 2.3 Nationaliteit van verdachten in 1996

nationaliteit	abs.	%
Nederland	4.246	84
Marokko	157	3
Turkije	149	3
Suriname	85	2
Nederlandse Antillen	63	1
Duitsland	29	1
(voormalig) Joegoslavië	27	1
Indonesië	22	0
overig	243	5
onbekend	26	1
totaal	5.047	100

Ruim vier op de vijf verdachten bezit de Nederlandse nationaliteit. Onder de verdachten met een buitenlandse nationaliteit is het aandeel Marokkanen, Turken en Surinamers het grootst.

Tabel 2.4 Geboorteland van verdachten in 1996

geboorteland	abs.	%
Nederland	3.906	77
Marokko	178	4
Turkije	169	3
Suriname	141	3
Nederlandse Antillen	98	2
Duitsland	86	2
(voormalig) Joegoslavië	81	2
Indonesië	34	1
overig	337	7
onbekend	17	0
totaal	5.047	100

Het geboorteland van de verdachte is in ruim driekwart van de gevallen Nederland.

In tabel 2.5 is aangegeven in welke politiedistricten de verdachten woonachtig zijn. We zijn hierbij uitgegaan van de politiedistricten in de regio Gelderland Midden. De stad Arnhem is verdeeld over de politiedistricten Arnhem Veluwezoom West en Arnhem Veluwezoom West. Daarom is Arnhem apart opgenomen. Bij de districten Arnhem Veluwezoom West en Arnhem Veluwezoom Oost ontbreken dus verdachten woonachtig in Arnhem.

Tabel 2.5 District van woonadres van de verdachten in 1996

district	abs.	%
Arnhem	1.639	33
West Veluwe Vallei	855	17
Arnhem Veluwezoom Oost	314	6
Arnhem Veluwezoom West	174	3
De Liemers	465	9
Over Betuwe	337	7
West Veluwe Vallei	855	17
buiten politieregio	1.159	23
onbekend	105	2
totaal	5.047	100

Eenderde van de verdachten woont in de stad Arnhem en bijna een vijfde in het district West Veluwe Vallei. Bijna een kwart van de verdachten woonde ten tijde van de aanhouding buiten de regio Gelderland Midden.

Tabel 2.6 Woonadres van de verdachten in 1996

	abs.	%
Arnhem	1.639	33
Ede	345	7
Zevenaar	132	3
Wageningen	157	3
Nijmegen*	112	2
Doesburg	109	2
Nijkerk	103	2
Velp	100	2
overig binnen politieregio**	1.168	23
overig buiten politieregio***	1.047	21
onbekend	105	2
totaal	5.047	100

* Nijmegen ligt buiten het district.

** Waarvan uit de volgende plaatsen, naast de genoemde, ook meer dan 1% afkomstig is: Westervoort, Duiven, Barneveld, Elst Gld, Huissen, Renkum, Oosterbeek, Dieren, Didam.

*** Waarvan uit de volgende plaatsen, naast Nijmegen, 1% afkomstig is: Amsterdam, Utrecht.

Van de verdachten die binnen de politieregio wonen, woont de grootste groep in de stad Arnhem. Op de tweede plaats komt de stad Ede.

2.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

In HKS wordt een zogenaamde gevarenclassificatie gehanteerd, welke tot doel heeft politiemedewerkers op de hoogte te brengen van eventuele bijzonderheden van de betreffende verdachte³.

Tabel 2.7 Gevarencodes van verdachten in 1996

gevarencode	abs.	%
alcoholist	61	1
harddrugsgebruiker	389	8
medische indicatie	29	1
vuurwapengevaarlijk	34	1
verzetpleger	17	0
vluchtgevaarlijk	6	0
zelfmoordneiging	6	0

Bijna één op de tien verdachten is geregistreerd als harddrugsgebruiker.

Tabel 2.8 Beginners en recidivisten in 1996

	abs.	%
beginner	2.881	58
recidivist	2.166	43
totaal	5.074	100

Ruim 40% van de verdachten die in 1996 werden geverbaliseerd, is ook al voor 1996 met de politie in aanraking geweest.

Noot Registratie van deze gevarencodes vindt echter niet geheel eenduidig en consequent plaats. Zo vindt registratie met betrekking tot de code harddrugsgebruiker alleen plaats als de verdachte zelf aangeeft dat het opgehelderde feit verband houdt met zijn/haar verslaving. Voor de andere codes gelden weer andere aanwijzingen voor registratie. Ook wordt een eenmaal toegekende gevarencode aan alle vroegere en toekomstige politie-antecedenten van de betreffende persoon toegevoegd, ook als de gevarencode op dat moment niet (meer) van toepassing is. Gegevens over dit onderwerp dienen daarom met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

In 1996 kreeg het parket volgens de gegevens uit HKS 12.745 delicten te verwerken. De meeste aangemelde delicten (bijna de helft) kwamen uit de stad Arnhem.

In de tabellen 2.11 t/m 2.17 wordt weergegeven voor welk type delicten verdachten in 1996 bij het arrondissementsparket Arnhem terecht kwamen. De delicten (en tabellen) zijn hierbij ingedeeld in zeven groepen:

- misdrijven tegen leven en persoon
- misdrijven tegen openbare orde en gezag
- ruwheidsmisdrijven
- vermogensmisdrijven
- zedendelicten
- verkeersmisdrijven
- drugsdelicten, vuurwapenmisdrijven en overige delicten.

De percentages in de tabellen zijn proporties van het *totale* aantal delicten dat in 1996 door het parket Arnhem verwerkt is. De tabellen 2.9 t/m 2.15 tellen, zoals in tabel 2.16 te zien is, dus *gezamenlijk* op tot 100%.

Tabel 2.9 Misdrijven tegen leven en persoon in 1996

	abs.	%
doodslag en moord	10	0
gekwalficeerde mishandeling	274	2
eenvoudige mishandeling	969	8
eenvoudige belediging	36	0
dood/letsel door schuld	1	0
bedreiging	469	4
overige tegen leven	1	14
totaal	1.760	28

Ruim een kwart van de delicten, waarvoor in 1996 een oplossingsverbaal is opgemaakt, betreft misdrijven tegen leven en persoon. In 8% van de gevallen betreft het eenvoudige mishandeling.

Tabel 2.10 Misdrijven tegen openbare orde en gezag in 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
huis/lokaalvredebreuk	124	1
openbare geweldpleging	688	5
wederspanning	10	0
belemmering ambtenaar in functie	42	0
discriminatie	10	0
overig tegen openbare orde en gezag	0	0
totaal	874	6

In meer dan driekwart van de gevallen gaat het bij de misdrijven tegen de openbare orde en gezag om openbare geweldpleging.

Tabel 2.11 Ruwheidsmisdrijven in 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
brandstichting	87	1
dierenmishandeling	1	0
vernieling	962	8
overige ruwheidsmisdrijven	0	0
totaal	1.050	9

Vernieling komt vaker ter kennis van het parket dan de andere ruwheidsmisdrijven.

Tabel 2.12 Vermogensmisdrijven in 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
valsheidsmisdrijven	140	1
eenvoudige diefstal	3.122	25
gekwalificeerde diefstal	3.028	24
diefstal met geweld	118	1
afpersing	32	0
verduistering	73	1
verduistering in betrekking	32	0
bedrog	151	1
heling	644	5
overige vermogensmisdrijven	0	-
totaal	7.340	58

Meer dan de helft van de in 1996 opgeloste delicten betreft vermogensmisdrijven. In het merendeel van de gevallen gaat het hierbij om eenvoudige of gekwalificeerde diefstal.

Tabel 2.13 Zedendelicten in 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
schennis	45	0
verkrachting	31	0
aanranding	26	0
gemeenschap met kinderen	0	-
ontucht	22	0
ontucht ouders	1	0
zedendelicten overige	2	0
totaal	127	1

Minder dan 1 procent van de in 1996 opgeloste delicten betreft zedendelicten.

Tabel 2.14 Verkeersmisdrijven in 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
rijden onder invloed	49	0
doorrijden na aanrijding	26	0
rijden na ontzegging	0	-
weigeren bloedproef	2	0
dood/letsel door schuld	0	-
joyriding	18	0
overige verkeersmisdrijven	18	0
totaal	113	0

Minder dan 1 procent van alle in 1996 in HKS geregistreerde, opgeloste, zaken betreft verkeersmisdrijven.

Tabel 2.15 Drugsdelicten, vuurwapenmisdrijven en overige delicten 1996

	abs.	% van het totaal aantal delicten
opiumwet harddrugs	337	3
opiumwet softdrugs	163	1
vuurwapens	6	0
overige delicten	96	1
totaal	602	5

Drugsdelicten maken bijna 5 procent van alle in 1996 opgehelderde zaken uit.

In tabel 2.16 worden de delicten, die in 1996 ter kennis van het parket zijn gekomen, uitgesplitst naar politiedistrict. De delicten zijn in deze tabel samengevoegd tot delictgroepen. In bijlage 4 is een tabel opgenomen met de absolute aantallen.

Tabel 2.16 Opgehelderde delicten in 1996, per delictgroep en naar politiedistrict (in procenten)

delicten	Arnhem Veluwe- zoom Oost	Arnhem Veluwe- zoom West	De Liemers	Over Betuwe	West Veluwe Vallei	Arnhem Stad	Totaal
tegen leven en persoon	14	12	13	16	17	13	14
ruwheids-	12	12	11	13	8	7	9
vermogens-	61	45	52	51	61	64	60
zedens-	1	3	1	1	2	1	1
verkeers-	0	2	1	4	1	0	1
drugs-	3	1	3	1	3	6	4
vuurwapen-	-	1	0	-	0	0	0
overige/on- bekend	5	4	6	3	4	5	5
totaal	100	100	100	100	102	101	101

Het stad Arnhem bracht in 1996, naar verhouding, de meeste vermogens- en drugsdelicten ter kennis van het parket. In het district Arnhem Veluwezoom West valt het relatief grote aantal delicten tegen openbare orde en gezag op.

3 Recidivisten en beginners

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de verdachten waarmee het parket in 1996 te maken kreeg en die antecedenten vóór 1996 bezaten. Deze groep verdachten wordt vergeleken met verdachten die door ons als beginners worden aangemerkt: diegenen waarvoor in 1996 voor het eerst een verbaal van oplossing werd opgemaakt. In het totaal bestaat de verdachtengroep uit 2881 beginners (57%) en 2199 recidivisten (43%).

3.1 Persoonskenmerken

Tabel 3.1 Sekse van recidivisten en beginners in 1996

sekse	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
man	1.879	87	2.280	79
vrouw	287	13	601	21
totaal	888	100	4.159	100

Onder de beginners bevinden zich anderhalf keer zoveel vrouwen als onder de recidivisten.

Tabel 3.2 Leeftijd van recidivisten en beginners in 1996

leeftijd	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
12-17 jaar	222	10	595	21
18-24 jaar	565	26	732	25
25-39 jaar	1.008	47	930	32
40-64 jaar	354	16	563	20
65 jaar en ouder	17	1	61	2
totaal	2.166	100	2.881	100

Van de recidivisten is 10% jonger dan 18 jaar en van de beginners ruim 20%.

Tabel 3.3 Geboorteland van recidivisten en beginners in 1996

geboorteland	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
Nederland	1.708	79	2.198	76
Marokko	90	4	88	3
Turkije	80	4	89	3
Suriname	88	4	53	2
Nederlandse Antillen	53	2	45	2
Duitsland	22	1	64	2
(voormalig) Joegoslavië	27	1	54	2
Indonesië	14	1	20	1
overig	84	4	253	9
onbekend	0	-	17	1
totaal	2.166	100	2.881	101

Viervijfde van de recidivisten is geboren in Nederland. Onder beginners ligt dit percentage een fractie lager.

Tabel 3.4 District van woonadres van recidivisten en beginners in 1996

district	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
Arnhem Veluwezoom Oost	157	7	157	5
Arnhem Veluwezoom West	67	3	106	4
De Liemers	192	9	273	10
Over Betuwe	116	5	221	8
West Veluwe Vallei	310	14	545	19
Arnhem	932	43	707	25
buiten politieregio	335	16	824	29
onbekend	57	3	48	2
totaal	2.166	100	2.881	102

Het aantal verdachten dat woonachtig is in Arnhem is onder recidivisten duidelijk hoger dan onder beginners. Beginners zijn juist vaker dan recidivisten woonachtig in één van de andere districten. Bovendien is de groep die van buiten de regio komt onder beginners twee keer zo groot als onder recidivisten.

3.2 Opgehelderde delicten

Tabel 3.5 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten en beginners

	aantal verdachten	gemiddeld aantal opgehelderde delicten	totaal aantal opgehelderde delicten	% van totaal aantal opgehelderde delicten
recidivisten	2.881	1,8	5.048	40
beginners	2.166	3,6	7.697	60
totaal	5.047	2,5	12.745	100

Zestig procent van de in 1996 opgeloste delicten kon op recidivisten worden teruggebracht. Het gemiddeld aantal delicten waarvan deze groep in 1996 verdacht werd, namelijk 3,6, is twee keer zo groot als dat van de beginners.

In tabel 3.6 wordt het type delicten vermeld waarvan beginners en recidivisten in 1996 werden verdacht.

Tabel 3.6 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten en beginners

delictgroep	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
misdriften tegen leven en persoon	891	12	869	17
misdriften tegen openbare orde en gezag	383	5	491	10
ruwheidsmisdriften	575	8	475	9
vermogensmisdriften	4.895	64	2.445	48
zedendelicten	43	1	84	2
verkeersmisdriften	45	1	68	1
drugsdelicten	286	4	214	4
vuurwapenmisdriften	1	0	1	0
overig	256	3	298	6
totaal	7.375	98	4.945	97

Het verschil tussen recidivisten en beginners, is dat de eerste groep naar verhouding van een groter aantal vermogensmisdriften dan beginners wordt verdacht. Beginners daarentegen worden vaker verdacht van het plegen van misdriften tegen leven en persoon en misdriften tegen openbare orde en gezag.

In tabel 3.7 wordt ingegaan op de verschillen tussen mannen en vrouwen.

Tabel 3.7 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten/beginners en sekse (in procenten)

type delict	recidivisten		beginners	
	man	vrouw	man	vrouw
misdrijven tegen leven en persoon	15	7	20	12
misdrijven tegen openbare orde en gezag	5	1	8	3
ruwheidsmisdrijven	9	4	12	6
vermogensmisdrijven	51	80	40	72
zedendelicten	2	-	3	-
verkeersmisdrijven	2	-	3	0
drugsdelicten	8	5	5	3
vuurwapenmisdrijven	-	-	0	-
overig	10	3	10	4
totaal	102	100	101	100

Vrouwen worden relatief vaker opgepakt voor vermogensmisdrijven dan mannen: dit geldt zowel voor recidivisten als beginners. Met betrekking tot alle overige vormen van criminaliteit, werden mannen vaker geverbaliseerd dan vrouwen.

4 Jeugd van 12 tot en met 17 jaar

In hoofdstuk 2 werd vermeld (zie tabel 2.2) dat 16% van de verdachtenpopulatie bestaat uit jongeren van 12 tot en met 17 jaar. In dit hoofdstuk wordt een nadere beschrijving van deze minderjarige verdachtengroep gegeven en vergelijken we deze groep met meerderjarige verdachten.

4.1 Persoonskenmerken

Tabel 4.1 Leeftijdsverdeling van minderjarige verdachten in 1996

leeftijd	abs.	%
12 jaar	17	2
13 jaar	61	8
14 jaar	116	14
15 jaar	168	20
16 jaar	239	29
17 jaar	216	26
totaal	817	99

Van de jeugdige verdachten wordt een krappe meerderheid gevormd door 16- en 17-jarigen.

Tabel 4.2 Sekse van verdachten in 1996

	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
man	657	80	3.502	83
vrouw	160	20	728	17
totaal	817	100	4.230	100

Onder de minderjarige verdachten bevinden zich naar verhouding iets meer meisjes dan onder meerderjarigen.

Tabel 4.3 District van woonadres

district	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
Arnhem Veluwezoom Oost	60	7	254	6
Arnhem Veluwezoom West	43	5	130	3
De Liemers	103	13	362	9
Over Betuwe	96	12	241	6
West Veluwe Vallei	169	21	686	16
Arnhem	240	29	1399	33
buiten politieregio	100	12	1059	25
onbekend	6	■	99	2
totaal	817	100	4230	100

Het enige waarin de minderjarige verdachtengroep zich onderscheid van de meerderjarige verdachten is dat een groter aantal (88%) binnen de politieregio woonachtig is.

Tabel 4.4 Geboorteland van jongeren in 1996

geboorteland	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
Nederland	731	90	3.175	75
Marokko	19	2	159	4
Turkije	12	2	157	4
Suriname	5	1	136	3
Nederlandse Antillen	6	1	92	2
Duitsland	8	1	78	2
(voormalig) Joegoslavië	2	0	79	2
Indonesië	1	0	33	1
overig	32	4	305	7
onbekend	1	0	16	0
totaal	817	101	4.230	100

Van de minderjarige verdachten is een veel grotere groep in Nederland geboren dan van de meerderjarige verdachten.

4.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

In tabel 4.5 wordt het aantal recidivisten en beginners weergegeven onder de minderjarige verdachten.

Tabel 4.5 Recidivisten in de groep minderjarigen, in 1996

	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
beginner	595	73	2.286	54
recidivist	222	27	1.944	46
totaal	817	100	4.230	100

Van de minderjarige verdachten is 27 procent al eerder met de politie in aanraking gekomen. Dit percentage ligt veel lager dan onder meerderjarige verdachten.

4.3 Opgehelderde delicten

Tabel 4.6 Gemiddeld en totaal aantal delicten in 1996, uitgesplitst naar minder- en meerderjarigen

	n	gemiddeld aantal	totaal aantal	totaal %
minderjarigen	817	2,7	2.192	17
meerderjarigen	4.230	2,5	10.553	83
totaal	5.047	2,5	12.745	100

Minderjarigen werden van gemiddeld van iets meer delicten verdacht dan meerderjarigen. Het omslagpunt ligt bij 16- en 17-jarigen. Zij werden gemiddeld het grootste voor aantal feiten geverbaliseerd.

Verder blijkt dat jongens en meisjes eveneens verschillen: jongens werden in 1996 gemiddeld van 2,7 en meisjes van 2,0 delicten verdacht.

In tabel 4.7 worden de feiten waarvoor jongeren in 1996 werden geverbaliseerd vergeleken met die van meerderjarigen.

Tabel 4.7 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar minder- en meerderjarigen

delictgroep	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
misdrijven tegen leven en persoon	255	12	1.505	15
misdrijven tegen openbare orde en gezag	376	17	498	5
ruwheidsmisdrijven	282	13	768	8
vermogensmisdrijven	1.150	53	6.190	61
zedendelicten	24	1	103	1
verkeersmisdrijven	12	1	101	1
drugsdelicten	5	0	495	5
vuurwapenmisdrijven	-	-	6	0
overige delicten	51	2	407	4
onbekend	11	1	85	1
totaal	2.166	100	10.158	101

Minderjarigen worden vaker dan meerderjarigen voor misdrijven tegen openbare orde en gezag geverbaliseerd en minder vaak voor vermogens- en drugsdelicten.

5 Allochtonen

Volgens de huidige, landelijk vastgelegde, definitie is een persoon allochtoon indien hij of zij zelf of ten minste één van diens ouders niet in Nederland is geboren. De registratie van etniciteit binnen HKS beperkt zich alleen tot gegevens omtrent geboorteland en nationaliteit van de verdachten zelf en niet van de ouders.

Om allochtonen toch enigszins te kunnen onderscheiden van autochtonen worden in dit hoofdstuk zowel het geboorteland als de nationaliteit van verdachten in aanmerking genomen. Indien een persoon een niet-Nederlandse nationaliteit heeft of niet in Nederland is geboren, dan wordt deze persoon als allochtoon aangemerkt. Gerealiseerd dient te worden dat het aantal allochtone verdachten volgens deze definitie een onderschatting zal zijn van het werkelijke aantal, vooral wanneer het gaat om 'de tweede generatie'.

5.1 Persoonskenmerken

Tabel 5.1 Etniciteit verdachten

	abs.	%
Nederlands	3.853	76
Marokkaans	196	4
Turks	187	4
(voormalig) Joegoslavisch	96	2
Duits	88	2
Surinaams	141	3
Antilliaans	99	2
overig/ onbekend	387	8
totaal	5.047	??

Volgens de HKS-registratie is ruim driekwart van de verdachten van Nederlandse afkomst.

Tabel 5.2 Sekse van allochtonen (in procenten)

	man		vrouw	
	abs.	%	abs.	%
Nederlands	3.143	82	710	18
Marokkaans	186	95	10	5
Turks	175	94	12	6
(voormalig) Joegoslavisch	65	68	31	32
Duits	68	77	20	23
Surinaams	119	84	22	16
Antilliaans	87	88	12	12
overig / onbekend	316	82	71	18

Onder Marokkaanse en Turkse verdachten is het aandeel vrouwelijke verdachten lager dan onder de andere etnische groepen. Onder de voormalig Joegoslaven is het percentage vrouwelijk verdachten hoger dan bij de overige groepen.

Tabel 5.3 Leeftijd van allochtonen (in procenten) *

	12-17	18-24	25-40	41-64	65 +	totaal
Nederlands	18	25	36	19	2	100
Marokkaans	17	33	44	6	-	100
Turks	12	30	49	9	-	100
(voormalig) Joegoslavisch	8	29	50	12	1	100
Duits	9	30	44	16	1	100
Surinaams	4	19	50	26	1	100
Antilliaans	7	36	41	15	-	99
overig / onbekend	9	24	49	18	2	102

* Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Het aantal verdachten tot 25 jaar is het grootst onder Marokkanen, respectievelijk Antillianen en Turken.

In onderstaande tabel staan de districten vermeld van het woonadres van de verdachten. In deze tabel zijn, naast Nederlanders, alleen de grootste allochtone groepen opgenomen, namelijk Marokkanen, Turken en Surinamers.

Tabel 5.4 District van woonadres van allochtonen in 1996 (in procenten) *

district	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Surinamers
Arnhem Veluwezoom Oost	7	1	9	1
Arnhem Veluwezoom West	4	-	1	1
De Liemers	11	1	10	1
Over Betuwe	8	1	1	1
West Veluwe Vallei	16	42	13	8
Arnhem	32	25	47	59
buiten politieregio	20	27	18	26
onbekend	2	5	2	4
totaal	100	102	101	101

* Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

De drie onderscheiden groepen wonen niet in evenredige mate binnen dezelfde politiedistricten. Van de groep Nederlandse verdachten zijn de woonadressen het meest verspreid. Van de Marokkaanse verdachten is een groot aantal woonachtig in het district West Veluwe Vallei. Ruim een kwart van de Marokkanen is woonachtig buiten de politieregio. Van de Turkse verdachten woont bijna de helft in Arnhem. Ook de Surinaamse verdachten van binnen de regio wonen grotendeels in deze stad.

5.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

Tabel 5.5 Recidivisten naar etniciteit in 1996

	abs.	%
Nederlands	1.675	44
Marokkaans	100	51
Turks	88	47
Surinaams	88	47
Antilliaans	53	54
(voormalig) Joegoslavisch	40	42
Duits	22	25
overig/onbekend	100	26

Het percentage verdachten dat in 1996 reeds bekend was bij de politie, ligt onder Antilliaanse en Marokkaanse verdachten het hoogst.

5.3 Opgehelderde delicten

Tabel 5.6 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit

eticiteit	delicten		
	gemiddeld aantal	totaal aantal	totaal %
Nederlands	2,6	9.926	78
Marokkaans	2,4	464	4
Turks	2,3	433	3
Surinaams	2,7	380	3
Antilliaans	2,3	226	2
(voormalig) Joegoslavisch	2,4	232	2
Duits	1,8	157	■
overig/onbekend	2,4	927	7
totaal	2,5	12.745	100

Het gemiddeld aantal opgeloste delicten is onder Surinamers en Nederlanders het grootst.

In tabel 5.7 staat het type delict waarvan autochtonen en allochtonen in 1996 werden verdacht.

Tabel 5.7 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit (in procenten) *

delictgroep	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Surinamers
misdrijven tegen leven en persoon	17	15	26	9
misdrijven tegen openbare orde en gezag	7	5	6	6
ruwheidsmisdrijven	10	8	8	11
vermogensmisdrijven	50	46	35	45
zedendelicten	2	1	2	-
verkeersmisdrijven	2	1	1	-
drugsdelicten	4	17	6	21
vuurwapenmisdrijven	0	-	-	-
overig	7	7	14	9
onbekend	2	2	3	-
totaal	101	102	101	101

■ Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Marokkaanse en Surinaamse verdachten worden relatief vaker verdacht van drugsdelicten en Turkse verdachten meer van misdrijven tegen leven en persoon. Nederlanders waren verantwoordelijk voor het -naar verhouding- grootste aantal vermogensmisdrijven.

6 Gewelddelicten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van verdachten van gewelddelicten. In dit onderzoek worden de volgende delicten tot gewelddelicten gerekend: alle misdrijven tegen leven en persoon, alsmede diefstal met geweld, openbare geweldpleging en wederzijdse spanning. Gegeven deze definitie werden in 1996 in het totaal 1691 personen (34%) verdacht van het plegen van één of meer gewelddelicten.

6.1 Persoonskenmerken

Tabel 6.1 Sekse van de verdachten van gewelddelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
man	1.543	91	2.616	78
vrouw	148	9	740	22
totaal	1.691	100	3.356	100

Het percentage vrouwen is onder verdachten van gewelddelicten duidelijk lager dan onder verdachten van niet-gewelddadige delicten.

Tabel 6.2 Leeftijd van de verdachten van gewelddelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
12-17 jaar	339	20	478	14
18-24 jaar	488	29	809	24
25-39 jaar	603	36	1.335	40
40-64 jaar	246	15	671	20
65 jaar en ouder	15	1	63	2
totaal	1.691	101	3.356	100

Verdachten van gewelddelicten zijn jonger dan de overige verdachten: 49% is jonger dan 25 jaar; onder de overige verdachten ligt dit percentage op 38%.

In tabel 6.3 wordt de etniciteit van de verdachten⁴ van gewelddelicten gepresenteerd.

Noot Gedefinieerd als het land waarin de verdachte geboren is en/of waarvan hij/zij de nationaliteit bezit.

Tabel 6.3 Etniciteit van verdachten van gewelddelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
Nederlands	1.315	78	2.538	76
Marokkaans	69	4	127	4
Turks	95	6	92	3
Surinaams	46	3	95	3
Antilliaans	37	2	62	2
(voormalig) Joegoslavisch	25	2	71	2
Duits	10	1	78	2
overig/onbekend	94	6	293	9
totaal	1.691	102	3.356	101

Onder de verdachten van gewelddelicten bevinden zich naar verhouding meer Turken dan onder de verdachten van andere vormen van criminaliteit.

6.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

Tabel 6.4 Gevarencodes van verdachten van gewelddelicten in 1996 (in procenten)*

gevarencode	geweldplegers	overige verdachten
alcoholist	1	1
harddrugsgebruiker	6	9
medische indicatie	1	1
vuurwapengevaarlijk	1	1
verzetpleger	1	0
vluchtgevaarlijk	0	0
zelfmoordneiging	0	0

* Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Het percentage harddrugsgebruikers is bij geweldplegers lager dan onder verdachten van (alleen) andere vormen van criminaliteit.

Tabel 6.5 Recidivisten en beginners, uitgesplitst naar verdachten van gewelddelicten en overige verdachten

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
beginner	936	55	1.945	58
recidivist	755	45	1.411	42
totaal	1.691	100	3.356	100

Van de geweldplegers is ruim 45% al eerder door de politie geverbaliseerd. Dit percentage ligt iets hoger dan onder verdachten die niet (ook) voor een gewelddelict naar justitie werden doorgestuurd.

6.3 Opgehelderde delicten

Tabel 6.6 Gemiddeld en totaal aantal delicten in 1996, uitgesplitst naar verdachten van gewelddelicten en overige verdachten

	aantal verdachten	gemiddeld	totaal	%
verdachten gewelddelicten	1.691	2,8	2.576	20
overige verdachten	3.356	2,4	10.169	80
totaal	5.047	2,5	12.745	100

Verdachten van gewelddelicten kunnen gemiddeld meer delicten worden aangerekend dan verdachten van (alleen) andere delicten.

In tabel 6.7 staat een specificatie van de gewelddelicten waarvan de geweldplegers wordt verdacht. In deze tabel is ook het verschil tussen beginners en recidivisten opgenomen.

Tabel 6.7 Type opgehelderde gewelddelicten in 1996, uitgesplitst naar beginners en recidivisten

	recidivisten	beginners	totaal	
	%	%	abs.	%
gekwalificeerde mishandeling	11	9	172	10
eenvoudige mishandeling	34	44	667	39
bedreiging	26	16	344	20
openbare geweldpleging	20	25	388	23
diefstal met geweld	7	3	79	5
overig	3	2	41	2
totaal	101	99	1.691	99

Het grootste deel van de opgeloste gewelddelicten betreft eenvoudige mishandeling, gevolgd door openbare geweldpleging. Geweldplegers die voor het eerst worden doorgestuurd naar justitie, worden vaker verdacht van eenvoudige mishandeling en openbare geweldpleging dan recidivisten. Recidivisten daarentegen worden vaker verdacht van bedreiging en van diefstal met geweld.

In de onderstaande tabel wordt nagegaan in welke mate geweldplegers ook van het plegen van andere type misdrijven verdacht worden. In deze tabel zijn alleen de meest voorkomende delicten opgenomen.

Tabel 6.8 Aantallen en percentages van geweldplegers dat in 1996 ook van niet-gewelddelicten wordt verdacht

	geweldplegers	
	abs.	%
vernieling	241	14
eenvoudige diefstal	194	12
gekwalificeerde diefstal	185	11
heling	55	3
huis/lokaalvredebreuk	40	2
opiumwet harddrugs	35	2

Van de verdachten van gewelddelicten is het grootste aantal in 1996 ook ge verbaliseerd voor het plegen van vernieling, eenvoudige diefstal en gekwalificeerde diefstal.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Voor het verkrijgen van een bestand met statistische verdachteninformatie dienen diverse databasebestanden uit HKS aan elkaar te worden gekoppeld. Voordat met bewerking en analyse van de gegevens wordt aangevangen, vindt uitgebreide 'opschoning' plaats, om diverse redenen:

- invoer van de gegevens is niet altijd eenduidig;
- de te koppelen deelbestanden hebben betrekking op verschillende eenheden;
- één feit wordt vaak met meerdere wetsartikelnummers geregistreerd;
- de gegevens dienen te worden geanonimiseerd.

Het resulterende bestand heeft betrekking op verdachten waarvoor in 1996 binnen de politieregio een oplossingsverbaal werd opgemaakt. Voor elke verdachte is informatie gegenereerd over:

- de delicten waarvoor in 1996 binnen de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt;
- de delicten waarvoor in 1996 buiten de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt;
- de delicten waarvoor in eerdere jaren binnen de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt;
- de delicten waarvoor in eerdere jaren buiten de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt.

De verdachten kunnen zowel binnen als buiten de politieregio woonachtig zijn. Voorzover het *feiten* betreft waarvoor buiten de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt, blijft de beschikbare informatie beperkt tot de datum van het antecedent (ofwel oplossingsverbaal), het type delict en het aantal opgeloste delicten. Het proces verbaal van aangifte is in deze gevallen eveneens opgemaakt buiten de politieregio. Hierdoor ontbreekt de meer specifieke informatie omtrent het geregistreerde delict.

De informatie kan op drie niveaus worden geanalyseerd:

- processen-verbaal van oplossing;
- delicten;
- verdachten.

In deze rapportage wordt vooral gefocust op verdachten en de delicten waarvoor zij verantwoordelijk worden geacht. Persoons- en delictkenmerken worden afzonderlijk en in combinatie gepresenteerd.

Bepaalde informatie wordt wel geregistreerd in HKS, maar niet meegenomen in de onderhavige rapportage. Het gaat dan bijvoorbeeld om de modus operandi en om informatie op basis waarvan kan worden vastgesteld of een misdrijf al dan niet is gepleegd door meerdere personen. Het is uitdrukkelijk de bedoeling om in de toekomst deze aanvullende informatie eveneens te beschrijven. Daarvoor dient een aanvullende procedure te worden ontwikkeld en moet worden nagegaan wat de kwaliteit is van de invoer van gegevens binnen de diverse regio's⁵.

Noot Er is overigens nog veel meer informatie in HKS aanwezig, met name gerelateerd aan het type delict: naast pleegplaats en modus operandi, zijn dat gegevens als delictdatum, gebruikte gereedschappen, buit, slachtoffer en object waarop de handeling is gericht. Verder is er veel informatie beschikbaar over uiterlijke kenmerken van verdachten.

Het type gegevens dat in dit onderzoek gebruikt wordt, betreft:

- persoonlijk identificatienummer verdachte;
- code van het korps dat het proces verbaal van oplossing heeft gemaakt;
- geboortjaar verdachte;
- geboorteland verdachte;
- nationaliteit verdachte;
- sekse verdachte;
- woonadres verdachte;
- district van woonadres verdachte;
- wijk-/buurt-/subbuurtcode van woonadres verdachte;
- landcode van woonadres verdachte;
- antecedent identificatienummer;
- jaar van het antecedent;
- overtreden wetsartikel;
- aantal keer dat het wetsartikel is overtreden;
- gevarenclassificatie.

Bijlage 2 Gehanteerde begrippen

Proces-verbaal van oplossing

Een proces-verbaal waarin een verdachte als (mogelijke) dader wordt gekoppeld aan één of meerdere delicten.

Antecedent

Een administratieve registratie van de opmaak van een proces-verbaal van oplossing tegen een verdachte. Een proces-verbaal, en dus een antecedent, kan meerdere delicten bevatten.

Gewelddelicten

Tot gewelddelicten worden alle misdrijven tegen leven en persoon gerekend alsmede diefstal met geweld, openbare geweldpleging en wederspanningheid.

Op agressie gerichte delicten

Delicten die gericht zijn op het toebrengen van schade aan personen of goederen. Hiertoe behoren misdrijven tegen leven en personen, misdrijven tegen openbare orde en gezag en ruwheidsdelicten.

Beginner

Een persoon waartegen niet eerder dan in het jaar van verbalisatie (1996), een proces verbaal werd opgemaakt.

Recidivist

Een persoon waartegen voorafgaand aan het jaar van verbalisatie (1996) al één of meerdere processen verbaal werden opgemaakt.

Allochtoon

Een persoon die niet in Nederland geboren is en/of die een niet Nederlandse nationaliteit heeft. Hiermee wordt afgeweken van de landelijk vastgestelde definitie waarbij naar het geboorteland van de ouders wordt gekeken.

Opgehelderd delict

Bijlage 3 Indeling naar delicten

De in de rapportage gehanteerde naamgeving van delicten is gebaseerd op de onderstaande indeling van het WODC naar artikelnummers uit het Wetboek van Strafrecht.

Delict en delictgroep	Wetboek van Strafrecht artikelnummer
■ Agressieve misdrijven	
a Tegen openbare orde en gezag	
huis-/lokaalvredebreuk	138*/139*
openlijke geweldpleging	141
wederspanningheid	181*/182*
belemmering ambtenaar in functie	180
discriminatie	137*
overige misd. openbare orde en gezag	13*/14*/150*/177*/ 179*/18*/19*/201
b Tegen leven en persoon	
Doodslag en moord	287/288/289/290/291
gekwalificeerde mishandeling	301*/302*/303*/304*/ 306*
eenvoudige mishandeling	300*
eenvoudige belediging	266/267
dood/zwaar lich. letsel door schuld	307/308
bedreiging	285*
overige misdrijven tegen leven	293
c Ruwheidsmisdrijven	
brandstichting	157*/158*
dierenmishandeling	350.2/254*
vernieling	350/350.1/351*/352
overige vernielingen	353/354
2 Vermogensmisdrijven	
valsheidsmisdrijven	208/209/21*/22*/230/ 231/234
eenvoudige diefstal	310
diefstal in vereniging	311.4/311.3.4
diefstal in vereniging met braak	311.4.5./311.3.4.5
diefstal met braak	311.5/311.3.5
diefstal met geweld	312*
afpersing	317*
verduistering	321/323
verduistering in dienstbetrekking	322
bedrog	326*/327/328*/329*/33*
heling	416/417
schuld heling	417BIS
overige vermogensmisdrijven	311/311.1/311.2/311.3/ 314*/315*/316*/318*/ titel11

3	Zedendelicten	
	schennis der eerbaarheid	239*
	verkrachting	242/243
	feitelijke aanranding der eerbaarheid	246
	gemeenschap met kinderen	244/245
	ontucht met bewusteloze/kind	247
	ontucht door ouders	249
	overige zedendelicten	248/240*/250*/251bis/ 252*/titel14
4	Verkeersmisdrijven	
	rijden onder invloed	WvW 26*
	doorrijden na ongeval	WvW 30*
	rijden na ontzegging	WvW 32*
	medewerking bloedproef weigeren	WvW 33A*
	dood letsel door schuld	WvW 36*
	joyriding	WvW 37
	overige verkeersmisdrijven	WvW 10*/WvW 14*
5	Drugsmisdrijven	
	opiumwet-harddrugs	opiumwet 2*
	opiumwet-softdrugs	opiumwet 3*
6	Vuurwapenmisdrijven	
	vuurwapenwet	VWW*/WWM*&DO8/ WWM*&A11 t/m A A16
7	Overige misdrijven	
	ibb	IBB*
	overige misdrijven	*

Bijlage 4 Aanvullende tabellen

Tabel B4.1 District van woonadres van verdachten per delictgroep (in aantallen)

delicten	Arnhem Veluwezoom Oost	Arnhem Veluwezoom West	De Liemers	Over- Betuwe	West Veluwe Vallei	Arnhem stad	buiten regio	onbekend	totaal
tegen leven en persoon	120	57	188	145	376	593	259	29	1.767
tegen openbare orde en gezag	35	94	194	100	123	205	107	16	874
ruwheids-	114	58	123	120	164	284	159	32	1.054
vermogens-	514	179	568	319	956	2.896	1.957	337	7.726
zeden-	13	12	11	11	32	23	27	-	129
verkeers-	1	10	6	31	19	22	21	6	116
drugs-	22	2	22	11	48	215	171	16	507
vuurwapen-	-	1	2	-	2	1	-	-	6
overig/ onbekend	42	22	72	22	80	174	149	5	566
totaal	861	435	1.186	759	1.800	4.413	2.850	441	12.745

Tabel B4.2 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten/beginners en sekse (in aantallen)

type delict	recidivisten		beginners	
	man	vrouw	man	vrouw
misdriven tegen leven en persoon	278	21	453	72
misdriven tegen openbare orde en gezag	89	2	192	19
ruwheidsmisdriven	161	10	262	36
vermogensmisdriven	951	230	913	434
zedendelicten	30	-	61	-
verkeersmisdriven	33	-	62	1
drugsdelicten	152	15	109	17
vuurwapenmisdriven	-	-	2	-
overig/ onbekend	185	9	226	22
totaal	1.879	287	2.280	601

Tabel B4.3 Leeftijd van allochtonen (in aantallen)

	12-17	18-24	25-40	41-64	65 +	totaal
Nederlands	700	969	1.372	744	68	3.853
Marokkaans	34	64	87	11	-	196
Turks	22	56	92	17	-	187
(voormalig) Joegoslavisch	8	28	48	11	1	96
Duits	8	26	39	14	1	88
Surinaams	5	27	71	37	1	141
Antilliaans	7	36	41	15	-	99
overig	33	88	181	64	7	373
onbekend	-	3	7	4	-	14

Tabel B4.4 District van woonadres van allochtonen in 1996 (in aantallen)

district	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Surinamers
Arnhem Veluwezoom Oost	273	2	17	1
Arnhem Veluwezoom West	154	-	1	2
De Liemers	413	1	18	1
Over Betuwe	308	1	2	1
West Veluwe Vallei	630	82	25	11
Arnhem	1.236	48	88	83
buiten politieregio	783	53	33	36
onbekend	56	9	3	6
totaal	3.853	196	187	141

Tabel B4.5 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit (in aantallen)

delictgroep	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Surinamers
misdrijven tegen leven en persoon	651	30	49	13
misdrijven tegen openbare orde en gezag	258	9	11	9
ruwheidsmisdrijven	383	15	14	15
vermogensmisdrijven	1.929	90	66	63
zedendelicten	68	2	3	-
verkeersmisdrijven	86	1	1	-
drugsdelicten	143	33	11	29
vuurwapenmisdrijven	2	-	-	-
overig/onbekend	333	16	32	12
totaal	3.853	196	187	141